**SĄDECKI URZĄD PRACY**
**W NOWYM SĄCZU**

**DRP – RPP – 410 – 02/2011**

# RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH w MIEŚCIE NOWYM SĄCZU w 2011 ROKU

**RAPORT ZA ROK 2011r.**

**- marzec 2012r. -**

# SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Analiza bezrobocia w mieście Nowym Sączu według zawodów i grup zawodów
3. Analiza ofert pracy w mieście Nowym Sączu według zawodów i grup zawodów
4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

# 1. Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces polegający na systematycznym obserwowaniu zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowaniu na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w mieście Nowym Sączu w 2011 roku w grupach zawodów i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Sądeckiego Urzędu Pracy ofert zatrudnienia. Bada, także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Raport sporządzony jest zgodnie z zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opracowanymi przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej.

## 2. Analiza bezrobocia w mieście Nowy Sącz według zawodów

W końcu 2011 roku w ewidencji bezrobotnych Sądeckiego Urzędu Pracy zarejestrowanych było ogółem 4485 osób. Jest to liczba o 119 większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Stopa bezrobocia w mieście Nowym Sączu osiągnęła wartość 10,0% i była to wartość niższa o 0,5% niż w województwie małopolskim (10,5%), oraz o 2,5% niższa niż w skali całego kraju (12,5%). Była jednak nieco wyższa niż średnia stopa bezrobocia w Unii Europejskiej, która w końcu 2011 roku wyniosła 9,9%.

Spośród bezrobotnych zarejestrowanych w SUP w końcu 2011 roku 3753 osoby (83,67%) posiadały zawód-specjalność. Pozostałe 732 osoby (16,32%) zarejestrowane były jako *bez zawodu*. Grupa *bez zawodu* obejmuje bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące, nie poparte żadnymi kwalifikacjami zawodowymi, dyplomem uprawniającym do wykonywania zawodu lub doświadczeniem zawodowym. Z praktyki wynika, że osoby z tej grupy mają największe trudności z poruszaniem się na rynku pracy.

### Analiza struktury bezrobotnych pod kątem grup zawodowych

Pośród zarejestrowanych w SUP w końcu badanego okresu bezrobotnych posiadających zawód lub specjalność najwięcej osób zaliczało się do grupy zawodowej *sprzedawcy i pokrewni* – 10,15% ogółu, w dalszej kolejności znajdowali się *pracownicy usług osobistych* – 9,05%, *średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych* – 8,44%, a *następnie robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* – 8,41%.

Wartość procentowego udziału grup zawodowych przedstawia poniższy diagram.

**Struktura osób bezrobotnych wg grup zawodowych, zarejestrowanych w SUP w końcu 2011r.**

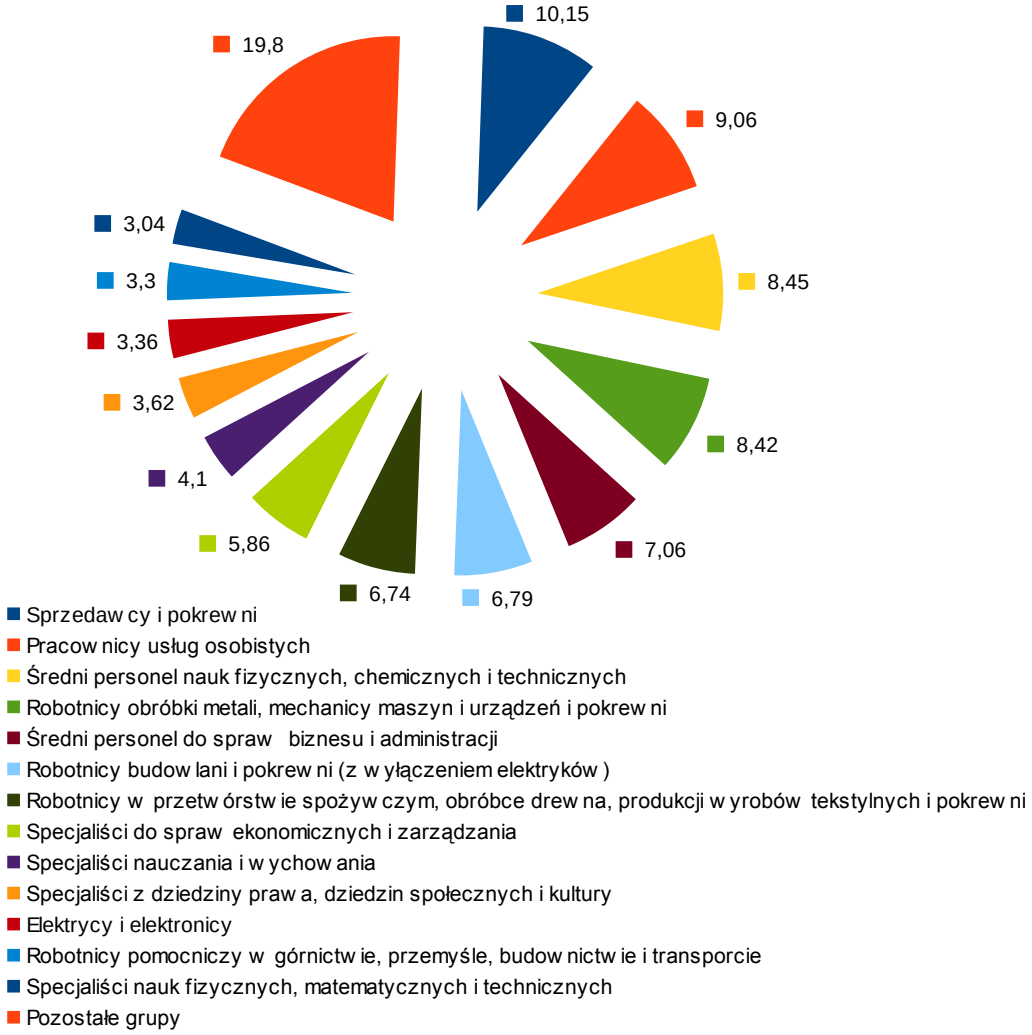


## Analiza struktury bezrobotnych pod kątem posiadanego zawodu

Dokonując analizy struktury osób bezrobotnych wg zawodów i specjalności, zaobserwować można, że najliczniej reprezentowanym zawodem wśród osób bezrobotnych, zarejestrowanych w SUP w końcu badanego roku był *sprzedawca* – 331 osoby, następnie znajdował się *technik ekonomista* - 175 oraz *ślusarz* - 114.

Szczegółowe dane dotyczące zawodów najliczniej reprezentowanych przez osoby bezrobotne zarejestrowane w SUP w końcu 2011 roku wraz z odniesieniem do analogicznych okresów w latach ubiegłych.

| **Lp.** | **Nazwa zawodu** | **Stan bezrobotnych na koniec roku** | | |
|---|---|---|---|---|
| | | **2011r.** | **2010r.** | **2009r.** |
| 1. | Bez zawodu | 732 | 612 | 700 |
| 2. | Sprzedawca | 331 | 377 | 354 |
| 3. | Technik ekonomista | 175 | 128 | - |
| 4. | Ślusarz | 114 | 92 | 123 |
| 5. | Kucharz | 113 | 115 | 96 |
| 6. | Krawiec | 99 | 82 | 81 |
| 7. | Technik mechanik | 90 | 69 | 73 |
| 8. | Murarz | 79 | 77 | 81 |
| 9. | Robotnik budowlany | 71 | 72 | 68 |
| 10. | Technik Prac Biurowych | 70 | 98 | - |
| 11. | Mechanik pojazdów samochodowych | 63 | 41 | 36 |
| 12. | Technik budownictwa | 59 | 50 | 47 |
| 13. | Fryzjer | 57 | 38 | 37 |
| 14. | Specjalista Administracji Publicznej | 48 | 32 | - |
| 15. | Technik żywienia i gospodarstwa domowego | 46 | 42 | 27 |
| 16. | Cukiernik | 45 | 38 | 36 |
| 17 | Kelner | 44 | 48 | 43 |
| 18. | Pedagog | 41 | 28 | - |
| 19. | Elektromechanik | 41 | 11 | - |
| 20. | Technik administracji | 39 | 38 | - |

W porównaniu z danymi z minionego roku zaobserwować można gwałtowny wzrost osób zarejestrowanych jako *bez zawodu*, których liczba zwiększyła się o 120 i przewyższyła tym samym stan, który miał miejsce w końcu 2009 roku. Fakt ten należy uznać za niepokojący, gdyż wzrost ten jest bardzo duży i dotyczy grupy osób, której na rynku pracy jest najtrudniej znaleźć

zatrudnienie. Tabela wykazuje w niektórych przypadkach spadki liczby zarejestrowanych w poszczególnych zawodach. Spadek wynika jednak głownie ze zmian w klasyfikacji zawodów i specjalności, która nastąpiła w 2010 roku i tym samym ściślejszemu przypisywaniu rejestrowanych osób do konkretnych zawodów.

W większości spośród zawodów licznie reprezentowanych przez osoby bezrobotne będące w ewidencji SUP nastąpił mniejszy lub większy wzrost zarejestrowanych. Spadek dotyczył takich zawodów jak: *sprzedawca* oraz *technik prac biurowych*. Minimalne spadki odnotowano w zawodach: *kucharz, kelner*. Zmniejszona liczba zarejestrowanych sprzedawców oraz niektórych zawodów z branży gastronomicznej wiąże się z otwarciem Centrum Handlowego „Gołąbkowice" w Nowym Sączu, a co za tym idzie większy popyt na pracowników tych specjalności. Zmniejszenie liczby osób w zawodzie *technik prac biurowych* wynika właśnie z opisanego wyżej faktu zmiany klasyfikacji zawodów i specjalności w 2010 roku i związanego z tym nowego szeregowania osób podczas rejestracji w urzędzie pracy.

Dane dotyczące pozostałych zawodów dowodzą, że sytuacja na lokalnym rynku pracy w dalszym ciągu nie przybiera pozytywnego obrotu. Powiększyła się liczba bezrobotnych w większości branż. Na lokalnym rynku pracy w recesji w dalszym ciągu znajdują się się m.in. zawody budowlane, techniczne, biurowe, pedagogiczne, również usługowe. Brak zapotrzebowania na te zawody przyczynił się do wzrostu liczby zarejestrowanych m.in.: *murarzy, techników budownictwa, ślusarzy, techników mechaników, techników pojazdów samochodowych, elektromechaników, techników ekonomistów, specjalistów administracji publicznej, techników administracji, pedagogów, krawców , fryzjerów itd.*

**Napływ osób bezrobotnych,** czyli liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w badanym okresie.

Liczba nowozarejestrowanych osób w trakcie 2011 roku wyniosła ogółem 6032 bezrobotnych. W analogicznym okresie roku ubiegłego w Sądeckim Urzędzie Pracy zarejestrowało się 7487 osób. Spadek ilości nowych rejestracji wyniósł tym samym 1455 osób. Oznacza to, iż mamy do czynienia z sytuacją, w której mimo spadku liczby nowych rejestracji

rośnie ogólna liczba bezrobotnych, czyli w ewidencji SUP wzrasta udział osób zarejestrowanych przez dłuższy okres.

Wśród nowozarejestrowanych przeważały osoby, rejestrujące się jako: *bez zawodu* – 1080 osób, *sprzedawca* – 439, *technik ekonomista* - 187, *ślusarz* – 142, *kucharz* - 137, *technik mechanik* – 112, *mechanik pojazdów samochodowych* – 104, *murarz* – 99, *robotnik budowlany* – 96, *krawiec* – 93, *technik budownictwa* – 83, *pedagog* - 72, *specjalista administracji publicznej* – 71, *kucharz małej gastronomii* – 71, *fryzjer* – 70, *technik żywienia i gospodarstwa domowego* – 64, *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 62.*

Na podstawie najświeższych danych oraz informacji z lat poprzednich obserwować można niepokojące zjawisko związane z dużą liczbą rejestrujących się jako *bez zawodu.* W roku 2012 stanowili 17,9% napływu. Warto podkreślić, że 24,53% z tej grupy (265 osób) stanowią absolwenci, którzy w wyniku kształcenia nie zdobyli zawodu.

**Bezrobotne kobiety w mieście Nowym Sączu**

W końcu 2011 roku w ewidencji SUP zarejestrowanych było 2351 kobiet, co daje 52,41% ogółu osób bezrobotnych. Co czwarta kobieta (dokładnie 26,42%) znajdowała się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na długotrwałe bezrobocie. 352 kobiety nie posiadały żadnego zawodu. Wśród pozostałych przeważały takie zawody jak: *sprzedawca* – (285 kobiet), *technik ekonomista* - 150, *krawiec* - 99, *kucharz* - 78, *technik prac biurowych* – 63, *fryzjer* – 56, *technik żywienia i gospodarstwa domowego* – 40, *specjalista administracji publicznej* – 38, *kelner* – 38, *sprzątaczka biurowa* – 37, *pedagog* – 35, *cukiernik* – 33, *technik administracji* – 31.

**Bezrobotni absolwenci w mieście Nowym Sączu**

W końcu 2011 roku w ewidencji bezrobotnych SUP pozostawało 358 osób, które były bez pracy w okresie do 365 dni od daty ukończenia szkoły. 57, 8% ogółu absolwentów stanowiły kobiety. Spośród wszystkich absolwentów 107 w wyniku kształcenia nie legitymowało się żadnym zawodem. Wśród absolwentów, którzy uzyskali zawód przeważali: *pedagodzy* – 14, *kucharz małej gastronomii* – 10, *specjalista do spraw rachunkowości* – 10, *technik ekonomista* –

9, *specjalista administracji publicznej* – 9, *specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* – 8, *sprzedawca* – 7.

## 3. Analiza ofert pracy pozyskanych w mieście Nowym Sączu według zawodów (grup zawodów)

W 2011 roku do Sądeckiego Urzędu Pracy w Nowym Sączu zostały zgłoszone 1734 oferty pracy, tj. o 1088 ofert mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Analiza grup zawodowych ukazuje, że najwięcej ofert pracy dotyczyło grupy *sprzedawców i pokrewnych* – 20,88% ogółu wszystkich ofert, na dalszych miejscach znalazły się grupy: *robotnicy budowlani i pokrewni (bez elektryków)* – 7,9%, *robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni* – 6,17%. Szczegółową strukturę ofert pracy wg grup zawodowych, zgłoszonych do SUP w 2011r. obrazuje poniższy wykres,

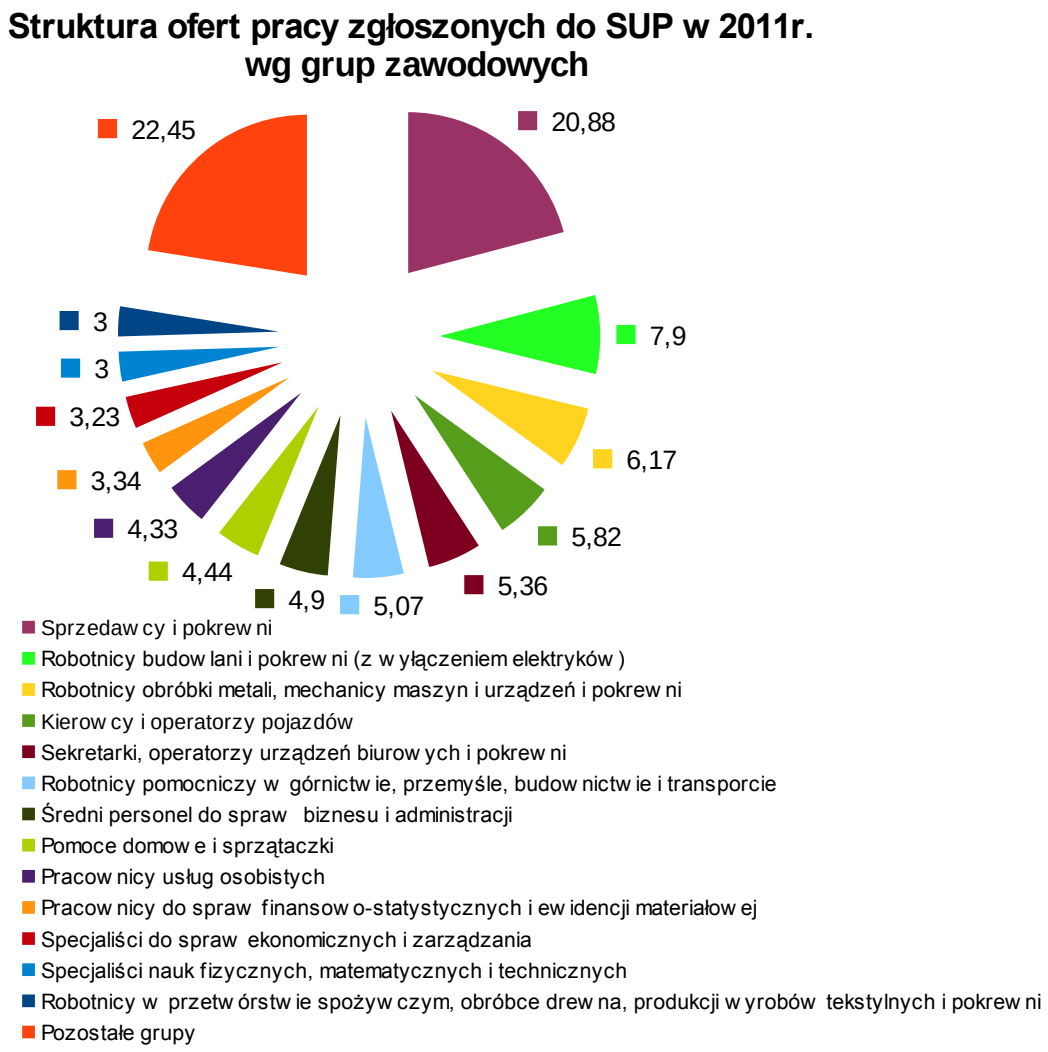


Analizując oferty pracy wg zawodów (kod 6-cyfrowy) zgłoszonych do Sądeckiego Urzędu Pracy w 2011 roku, okazuje się, że pracodawcy najczęściej poszukiwali do pracy *sprzedawców* – 225 ofert, *pozostałych pracowników obsługi biurowej* – 67, *kasjerów handlowych* – 62, *robotników budowlanych* – 60.

Poniżej przedstawiono szczegółową strukturę liczby ofert pracy wg 6-cyfrowych kodów zawodów, zgłoszonych do SUP w 2011 roku.

| Lp. | zawód | 2011 rok |
|---|---|---|
| 1. | Sprzedawca | 225 |
| 2. | Pozostali pracownicy obsługi biurowej | 67 |
| 3. | Kasjer handlowy | 62 |
| 4. | Robotnik budowlany | 60 |
| 5. | Pozostałe pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i pozostałe | 48 |
| 6. | Magazynier | 39 |
| 7. | Pomoc kuchenna | 38 |
| 8. | Przedstawiciel handlowy | 37 |
| 9. | Zbrojarz | 37 |
| 10. | Monter / składacz okien | 36 |
| 11. | Ślusarz | 26 |
| 12. | Wydawca posiłków/ bufetowy | 25 |
| 13. | Pracownik ochrony fizycznej bez licencji | 24 |
| 14. | Sprzątaczka biurowa | 24 |
| 15. | Kierowca ciągnika siodłowego | 23 |
| 16. | Spawacz metodą MAG | 22 |
| 17. | Kierowca samochodu osobowego | 22 |
| 18. | Elektromonter instalacji elektrycznych | 20 |
| 19. | Kucharz | 19 |
| 20. | Technik prac biurowych | 17 |

Ogólna liczba ofert pracy uległa zmniejszeniu i to aż o 41,8%. Na wynik ten wpływ ma olbrzymi spadek ofert subsydiowanych, których w 2011 roku było o 1230 mniej niż w poprzednim. Nieznacznie, bo o 5,3% w porównaniu z rokiem ubiegłym, zmniejszyła się także

liczba ofert niesubsydiowanych. Dane te obrazują skalę zmiany jaka nastąpiła na lokalnym rynku pracy. Pogłębiający się kryzys gospodarczy wpłynął na ogólny spadek tworzenia przez pracodawców nowych stanowisk. Drastyczne obniżenie funduszy na subsydiowane stanowiska nie przełożyło się na wzrost zatrudnienia w formie niesubsydiowanej, co obrazuje fakt, że ogólna liczba takich ofert również spadła. Jedynym dużym motorem napędowym w tworzeniu miejsc pracy w Nowym Sączu w analizowanym roku było otwarcie Centrum Handlowego „Gołąbkowice", gdzie osoby bezrobotne podjęły pracę głównie w zawodach: *sprzedawca, kasjer, personel obsługi gastronomicznej, oraz personel sprzątający.*

Zestawienie rejestrujących się (napływ) w SUP osób bezrobotnych i ofert pracy w danym zawodzie w 2011 roku.

| **Lp.** | **zawód** | **liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych** | **liczba ofert pracy w danym zawodzie** | **uwagi nadwyżka/deficyt** |
|---|---|---|---|---|
| 1. | Sprzedawca | 439 | 225 | nadwyżka |
| 2. | Technik ekonomista | 187 | 1 | nadwyżka |
| 3. | Ślusarz | 142 | 26 | nadwyżka |
| 4. | Kucharz | 137 | 19 | nadwyżka |
| 5. | Technik mechanik | 112 | 0 | nadwyżka |
| 6. | Mechanik pojazdów samochodowych | 104 | 3 | nadwyżka |
| 7. | Murarz | 99 | 15 | nadwyżka |
| 8. | Robotnik budowlany | 96 | 60 | nadwyżka |
| 9. | Krawiec | 93 | 7 | nadwyżka |
| 10. | Technik budownictwa | 83 | 2 | nadwyżka |
| 11. | Pedagog | 72 | 0 | nadwyżka |
| 12. | Specjalista administracji publicznej | 71 | 0 | nadwyżka |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 13. | Kucharz małej gastronomii | 71 | 6 | nadwyżka |
| 14. | Fryzjer | 70 | 8 | nadwyżka |
| 15. | Technik żywienia i gospodarstwa domowego | 64 | 0 | nadwyżka |
| 16. | Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, turystycznych i hotelarskich | 62 | 1 | nadwyżka |
| 17. | Technik prac biurowych | 59 | 17 | nadwyżka |
| 18. | Specjalista ds. marketingu i handlu | 58 | 7 | nadwyżka |
| 19. | Cukiernik | 57 | 5 | nadwyżka |
| 20. | Elektromechanik | 54 | 9 | nadwyżka |
| 21. | Ekonomista | 53 | 0 | nadwyżka |
| 22. | Kelner | 53 | 7 | nadwyżka |
| 23. | Robotnik gospodarczy | 53 | 17 | nadwyżka |
| 24. | Magazynier | 52 | 39 | nadwyżka |
| 25. | Nauczyciel wychowania fizycznego | 49 | 0 | *deficyt* |
| 26. | Stolarz | 43 | 14 | nadwyżka |
| 27. | Kierowca samochodu ciężarowego | 43 | 15 | nadwyżka |
| 28. | Specjalista do spraw finansów | 42 | 0 | nadwyżka |
| 29. | Politolog | 40 | 0 | nadwyżka |
| 30. | Technik administracji | 40 | 4 | nadwyżka |

Analizując napływ osób bezrobotnych w przeciągu 2011 roku oraz liczbę złożonych w tym okresie ofert pracy w poszczególnych zawodach, można zauważyć, że wśród **profesji najczęściej reprezentowanych przez rejestrujących się bezrobotnych** w każdym zawodzie

występuje nadwyżka siły roboczej względem miejsc pracy. Powyższe dane należy uznać za bardzo niepokojące, gdyż wynika z nich, że zdecydowana większość osób bezrobotnych nie może liczyć na uzyskanie oferty pracy w posiadanym zawodzie. Sytuacja taka powoduje ogromną konkurencję na rynku pracy i zmusza do konieczności nieustannego podnoszenia swych kwalifikacji lub ostatecznie przekwalifikowania się. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest to, że niektóre wśród najliczniej reprezentowanych przez osoby bezrobotne zawodów są jednocześnie w dalszym ciągu specjalizacjami lub kierunkami szkolenia w sądeckich szkołach średnich i wyższych. Dane te pokazują, że szczególnie *pedagodzy, nauczyciele wychowania fizycznego, ekonomiści, specjaliści do spraw finansów, specjaliści administracji publicznej, technicy mechanicy oraz technicy żywienia i gospodarstwa domowego* znajdują się w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, gdyż jak obrazują dane w tych zawodach nie została złożona do Sądeckiego Urzędu Pracy w roku 2011 ani jedna oferta zatrudnienia.

## 4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe to takie zawody, na które jest większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w danym zawodzie. Natomiast nadwyżkowe to z kolei te, względem których, na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie w stosunku do liczby osób legitymujących się danym zawodem. W zawodach deficytowych ma miejsce niedobór siły roboczej względem liczby ofert pracy, natomiast w przypadku zawodów nadwyżkowych sytuacja jest odwrotna, więcej jest osób poszukujących pracy względem ofert w konkretnym zawodzie.

Według przyjętej metodologii do celów określenia w/w zawodów stosuje się następujący wzór:

$$W^k_{n,I} = O^k_I / B^k_I$$

$O^k_I$ – średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu w zawodzie k

$B^k_I$ – średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu w zawodzie k

W oparciu o przyjęte wartości wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów **(< 0,9 - zawód nadwyżkowy; ≥0,9 i ≤1,1 - zawód zrównoważony**; **> 1,1 - zawód deficytowy**) można stwierdzić w mieście Nowym Sączu następujący rozkład: **543** zawody są **nadwyżkowe**, **28 – zrównoważone,** natomiast **162 – deficytowe**.

## Zawody deficytowe

Spośród 733 zawodów jakimi legitymowali się bezrobotni mieszkańcy miasta Nowego Sącza, bądź takich na które zostały zgłoszone oferty pracy, 137 zakwalifikowano jako zawody deficytowe, których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosiła więcej niż 1,1.
Szczegółowej analizie poddano 30 zawodów deficytowych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu. W analizie nie brano pod uwagę tych zawodów deficytowych, których wskaźnik intensywności deficytu był równy „MAX", pominięto również zawody deficytowe z grupy „pozostali…".

Zawody deficytowe w mieście Nowym Sączu w 2011 roku.

| Lp. | Kod zawodu | Nazwa zawodu | Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki zawodów |
|---|---|---|---|
| 1 | "831205" | Manewrowy | 15 |
| 2 | "813101" | Aparatowy procesów chemicznych | 7 |
| 3 | "814104" | Wulkanizator | 7 |
| 4 | "122102" | Kierownik działu sprzedaży | 6,7 |
| 5 | "262102" | Muzealnik | 5,5 |
| 6 | "524601" | Wydawca posiłków/ bufetowy | 5 |
| 7 | "711404" | Zbrojarz | 4,625 |
| 8 | "611306" | Ogrodnik terenów zieleni | 4,5 |
| 9 | "834204" | Operator sprzętu ciężkiego | 4,5 |
| 10 | "311201" | Kosztorysant budowlany | 4 |
| 11 | "523002" | Kasjer handlowy | 3,875 |
| 12 | "243305" | Specjalista do spraw sprzedaży | 3,3333 |
| 13 | ""216601 | Grafik komputerowy DTP | 3 |
| 14 | "325907" | Terapeuta zajęciowi | 3 |
| 15 | "333105" | Spedytor | 3 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 16 | "722205" | Ślusarz galanterii metalowej | 3 |
| 17 | 431101 | Asystent ds księgowości | 2,6 |
| 18 | 422602 | Recepcjonista | 2,5 |
| 19 | 524302 | Konsultant/ agent sprzedaży bezpośredniej | 2,5 |
| 20 | 712501 | Monter/ składacz okien | 2,25 |
| 21 | 941201 | Pomoc kuchenna | 2,1111 |
| 22 | 132404 | Kierownik magazynu | 2 |
| 23 | 214104 | Inżynier zaopatrzenia, transportu i magazynowania | 2 |
| 24 | 233004 | Parkingowy | 2 |
| 25 | 235301 | Lektor języka angielskiego | 2 |
| 26 | 252302 | Inżynier systemów i sieci komputerowych | 2 |
| 27 | 432303 | Ekspedytor | 2 |
| 28 | 511304 | Przewodnik turystyczny terenowy | 2 |
| 29 | 541307 | Pracownik ochrony fizycznej bez licencji | 2 |
| 30 | 742110 | Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej | 2 |

Większość spośród zawodów, w których wystąpił deficyt zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do ofert pracy, nie wymaga posiadania specjalistycznych uprawnień i umiejętności do ich wykonywania. Ma to miejsce chociażby w zawodach: *wydawca posiłków/ bufetowy, pomoc kuchenna.* Na tak wysokie miejsce w tegorocznym rankingu zdecydowany wpływ miało otwarcie kilku punktów gastronomicznych w nowym centrum handlowym *Gołąbkowice.* Dodatkowo należy zaznaczyć, że w tych zawodach osoby nie są zbyt często rejestrowane z uwagi na brak kierunku kształcenia odpowiadającego temu zawodowi. Absolwenci szkół gastronomicznych rejestrowani są zgodnie z uzyskanym na dyplomach tytułem, co nie znaczy, że nie są gotowi do wykonywania pracy o nieco innym profilu w przypadku wystąpienia oferty pracy.

Wśród zawodów deficytowych znajdują się również takie, jak np. *parkingowy, pracownik ochrony bez licencji,* których osoby nie podają do statystyk podczas rejestracji w urzędzie, z uwagi na fakt że charakter pracy, czyli z reguły krótkotrwałe umowy zlecenie lub o dzieło, nie prowadzą do nabywania doświadczenia w danym zawodzie, a wykonujące go osoby nie

utożsamiają się z nim, traktując jedynie jako dodatkową możliwość zarobku. Na uwagę wśród zawodów deficytowych zasługuję również obecność *ślusarza galanterii metalowej*, podczas gdy *ślusarz* należy do zawodów zdecydowanie nadwyżkowych.

### Zawody zrównoważone

Przeprowadzona analiza wykazała, że w 2011 roku spośród wszystkich zawodów, których dotyczyły badania lokalnego rynku pracy, 28 zakwalifikowano do grupy określanej mianem zrównoważonych tj. takich, dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki kształtuje się na poziomie 0,9 – 1,1.

Zawody zrównoważone w mieście Nowym Sączu w 2011 roku

| Lp. | Kod zawodu | Nazwa zawodu | Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki zawodów |
|---|---|---|---|
| 1 | "832203" | Kierowca samochodu osobowego | 1,04 |
| 2 | "122101" | Kierownik działu marketingu | 1 |
| 3 | "211302" | Chemik - technologia chemiczna | 1 |
| 4 | "227101" | Diagnosta laboratoryjny | 1 |
| 5 | "228907" | Specjalista terapii uzależnień | 1 |
| 6 | "233016" | Nauczyciel muzyki | 1 |
| 7 | "241203" | Doradca inwestycyjny | 1 |
| 8 | "243107" | Specjalista do spraw reklamy | 1 |
| 9 | "314301" | Technik leśnik* | 1 |
| 10 | "325502" | Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy | 1 |
| 11 | "421101" | Asystent usług pocztowych | 1 |
| 12 | "441202" | Kurier | 1 |
| 13 | "522201" | Kierownik sali sprzedaży | 1 |
| 14 | "524404" | Telemarketer | 1 |
| 15 | "531202" | Asystent nauczyciela przedszkola | 1 |
| 16 | "711101" | Konserwator budynków | 1 |
| 17 | "721207" | Spawacz ręczny gazowy | 1 |
| 18 | "721301" | Blacharz | 1 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 19 | "722301" | Frezer | 1 |
| 20 | "742117" | Serwisant sprzętu komputerowego | 1 |
| 21 | "752208" | Stolarz meblowy | 1 |
| 22 | "753702" | Kaletnik* | 1 |
| 23 | "832202" | Kierowca samochodu dostawczego | 1 |
| 24 | "911202" | Palacz pieców zwykłych | 1 |
| 25 | "911203" | Pokojowa | 1 |
| 26 | "932910" | Pomocnik piekarza | 1 |

W analizie nie brano pod uwagę tych zawodów deficytowych, których wskaźnik intensywności deficytu był równy „MAX”, pominięto również zawody deficytowe z grupy „pozostali…”.

### Zawody nadwyżkowe

Spośród 733 zawodów jakimi legitymowali się bezrobotni mieszkańcy miasta Nowego Sącza, bądź takich na które zostały zgłoszone oferty pracy, 543 to zawody nadwyżkowe, których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosiła mniej niż 0,9.

Szczegółowej analizie poddano 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki. W analizie nie brano pod uwagę tych zawodów nadwyżkowych, których wskaźnik intensywności deficytu był równy „0”, pominięto również zawody nadwyżkowe z grupy „pozostali…”.

Zawody nadwyżkowe w mieście Nowy Sącz w 2011 roku

| **Lp.** | **Kod zawodu** | **Nazwa zawodu** | **Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki zawodów** |
|---|---|---|---|
| 1 | "331403" | Technik ekonomista | 0,0053 |
| 2 | "242222" | Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych | 0,0161 |
| 3 | "311204" | Technik budownictwa | 0,0241 |
| 4 | "723103" | Mechanik pojazdów samochodowych | 0,0288 |
| 5 | "721306" | Blacharz samochodowy | 0,0303 |
| 6 | "241103" | Specjalista do spraw rachunkowości | 0,0323 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 7 | "234113" | Nauczyciel nauczania początkowego | 0,0417 |
| 8 | "351203" | Technik informatyk | 0,0417 |
| 9 | "251902" | Specjalista zastosowań informatyki | 0,0556 |
| 10 | "713102" | Malarz budowlany | 0,0645 |
| 11 | "712601" | Hydraulik | 0,0667 |
| 12 | "753105" | Krawiec | 0,0753 |
| 13 | "512002" | Kucharz małej gastronomii | 0,0845 |
| 14 | "751201" | Cukiernik | 0,0877 |
| 15 | "722314" | Tokarz w metalu | 0,952 |
| 16 | "334306" | Technik administracji | 0,1 |
| 17 | "741207" | Elektromonter (elektryk) zakładowy | 0,1 |
| 18 | "753303" | Szwaczka | 0,1 |
| 19 | "233006" | Nauczyciel historii | 0,1111 |
| 20 | "723312" | Mechanik silników spalinowych | 0,1111 |
| 21 | "514101" | Fryzjer | 0,1143 |
| 22 | "311408" | Technik elektronik | 0,1176 |
| 23 | "243106" | Specjalista do spraw marketingu i handlu | 0,1207 |
| 24 | "513101" | Kelner | 0,1321 |
| 25 | "222101" | Pielęgniarka | 0,1333 |
| 26 | "512001" | Kucharz | 0,1387 |
| 27 | "261906" | Prawnik legislator | 0,1429 |
| 28 | "311303" | Technik elektryk | 0,1471 |
| 29 | "711202" | Murarz | 0,1515 |
| 30 | "713203" | Lakiernik samochodowy | 0,1579 |

## Wnioski

W końcu 2011 roku w Sądeckim Urzędzie Pracy odnotowano 162 zawody deficytowe, 543 nadwyżkowe i 28 zrównoważonych.

Do najbardziej deficytowych zawodów według wskaźnika intensywności deficytu/ nadwyżki należały: *manewrowy, wulkanizator, kierownik działu sprzedaży, wydawca posiłków/ bufetowy*. Jeśli zaś chodzi o zawody najbardziej nadwyżkowe, to okazały się nimi być: *technik*

*ekonomista, specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, technik budownictwa, mechanik pojazdów samochodowych*.

W badanym okresie nastąpił spadek liczby nowych rejestracji (napływu) w porównaniu z rokiem 2010, ale wzrosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych, czyli tym samym wzrósł udział osób pozostających w ewidencji przez dłuższy okres.

Stopa bezrobocia w końcu badanego okresu wyniosła 10,0%. Tak jak w latach poprzednich była ona niższa niż ogólna stopa bezrobocia notowana w województwie małopolskim oraz w skali całego kraju.

Wśród 4485 osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu badanego okresu 732 nie posiadało żadnego zawodu (17,32% ogółu). Natomiast najliczniej reprezentowanymi zawodami wśród zarejestrowanych osób okazały się: *sprzedawca* – 331 zarejestrowanych w końcu badanego okresu, w dalszej kolejności *technik ekonomista* – 175, *ślusarz* – 114, *kucharz* – 113.

Do Sądeckiego Urzędu Pracy w badanym okresie pracodawcy złożyli 1434 oferty pracy, tj. o 1088 ofert mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Związane jest to przede wszystkim z małą liczbą ofert subsydiowanych, na które urząd w roku 2011 nie dysponował odpowiednią do skali potrzeb wielkością środków. Najwięcej ofert pracy dotyczyło zawodów: *sprzedawca* – 225, *pozostali pracownicy obsługi biurowej* – 67, *kasjer handlowy* – 62, *robotnik budowlany* – 60, *pozostałe pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i pozostałe* – 48, *magazynier* – 39, *pomoc kuchenna* - 38.

Niektóre z zawodów, wedle przyjętej metodologii badań, zakwalifikowane zostały jako deficytowe (dotyczy to przede wszystkim zawodów do wykonywania których nie są wymagane szczególne uprawnienia i kwalifikacje np. *wydawca posiłków, kasjer handlowy, pomoc kuchenna, pracownik ochrony fizycznej bez licencji itd.*), należy jednak zauważyć, że nie ma większych problemów w przypadku ich realizacji. Prace te mogą wykonywać osoby bez specjalistycznego przygotowania, posiadające odpowiednie predyspozycje, a w przypadku prostych prac fizycznych właściwie każdy. Wysoki wskaźnik deficytu wynika z faktu, że stosunkowo niewielu osobom podczas rejestracji w urzędzie pracy profesje te wprowadzane są jako zawody do wykonywania. Wobec powyższego pomijane są w statystykach.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że przy dużym rozczłonkowaniu klasyfikacji zawodów i specjalności sposób zliczania wskaźnika deficytu i nadwyżki, polegający na dopasowywaniu osób rejestrujących się z konkretnym rodzajem zawodu wyłącznie do oferty pracy w tym jednym zawodzie powoduje, że zawody zbliżone do siebie pod względem obowiązków i charakteru pracy w raporcie mogą znajdować się w całkowitej opozycji względem siebie. Za przykład może posłużyć choćby *asystent ds. księgowości* oraz *technik ekonomista* Pierwszy z nich wykazany jest jako mocno deficytowy, drugi zaś jako najbardziej nadwyżkowy. W świetle takiego sposobu określania wskaźnika deficytu i nadwyżki pewne dane nie do końca odzwierciedlają sytuację rzeczywistą. W tym miejscu należy zauważyć również, że pracodawcy składający oferty do urzędu często stosują dość luźne i ogólne nazewnictwo stanowisk pracy bez odwoływania się do klasyfikacji zawodów i specjalności. Tym samym na stanowisko w danym zawodzie aplikują i często podejmują pracę osoby przyporządkowane w statystykach do innych zawodów.

W przypadku niektórych ofert składanych do urzędu pomimo tego, że w ewidencji figurują osoby przypisane do konkretnego zawodu, występują kłopoty z ich realizacją. Powodem tych trudności lub niemożności obsadzenia wolnych miejsc pracy bywają najczęściej: stan zdrowia osób bezrobotnych, utrata bądź zdezaktualizowanie uprawnień i kwalifikacji zawodowych, niemożność przestawienia się na nowsze techniki prac na niektórych stanowiskach, długotrwałe bezrobocie lub przerwy w zatrudnieniu, a także brak zainteresowania do pracy w wyuczonym zawodzie.

Należy także zaznaczyć, że w związku z brakiem obowiązku zgłaszania ofert pracy do urzędu pracy, wielu pracodawców nie zgłasza zapotrzebowania i prowadzi rekrutację we własnym zakresie. Wobec czego do urzędu nie trafiają wszystkie oferty z lokalnego rynku i nie dysponujemy pełnymi danymi w tym zakresie. Tym samym opracowanie to nie może stanowić próby całościowego ujęcia sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Rozpatrując powyższe uwagi podkreślić należy, że raport ten nie odzwierciedla w pełni rzeczywistej sytuacji, jaka ma miejsce na lokalnym rynku pracy w badanym zakresie.

Opracował:

Jarosław Gliński

pośrednik pracy I stopnia

Nowy Sącz, dnia 16.03.2012r.